

VERZORGING EN KWEK VAN DE GELE RATTENSLANG

Door: L. Brand, Teldersweg 151, 3052 TD Rotterdam.

Inhoud: Inleiding - In het terrarium - Het kweken met - De eieren en het uitbroeden daarvan - Het grootbrengen van de jongen - Samenvatting - Summary - Literatuur.

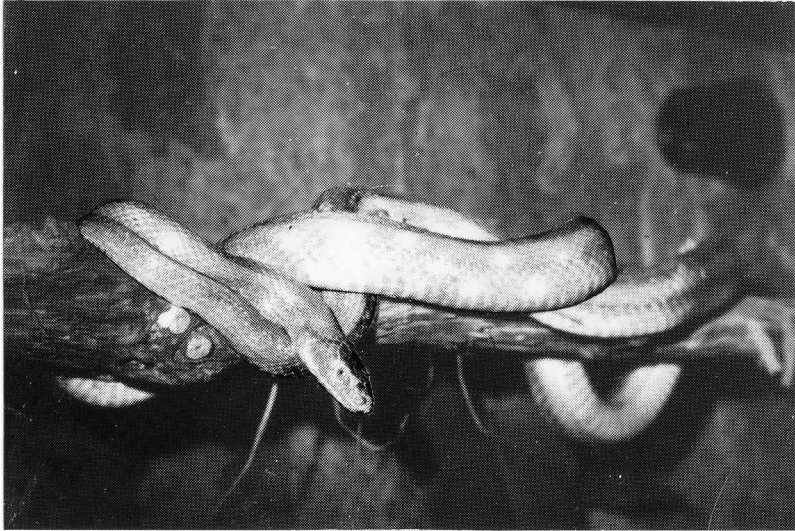
INLEIDING

Hoewel er diverse soorten zijn, die mijn bijzondere aandacht hebben, zoals *Elaphe guttata guttata*, de rode rattenslang en *Elaphe obsoleta obsoleta*, de zwarte rattenslang, heb ik me toch jarenlang gespecialiseerd in *Elaphe obsoleta quadrivittata*, de gele rattenslang.

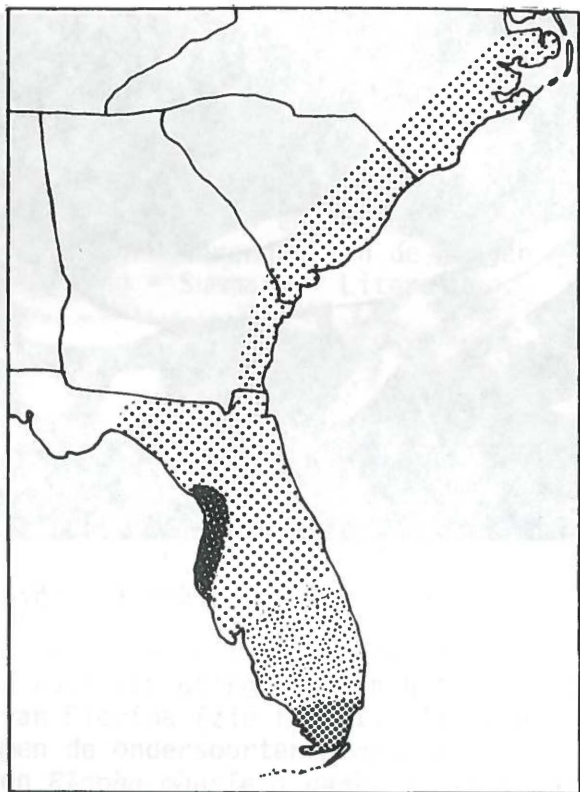
Deze komt voor in het zuidoostelijk deel van Noord Amerika: langs de kust van Noord en Zuid Carolina, langs de kust van Georgia en in het grootste gedeelte van Florida (zie fig. 1). In zuidelijk Florida komen de ondersoorten *Elaphe obsoleta rossalleni* en *Elaphe obsoleta deckerti* voor, die veel op de gele rattenslang lijken, maar een oranje grondkleur hebben.

Ze leven hoofdzakelijk in de nabijheid van boerderijen en andere behuizingen, doch ook wel in randgebieden van bossen en meren. Dit houdt natuurlijk verband met het voedsel dat ze eten. In hoofdzaak bestaat dat uit kleine knaagdieren, zoals ratten en muizen, doch ook wel uit vogels, kuikens en eieren. De Amerikaanse naam luidt dan ook terecht "Four lined chicken snake".

Dat "four lined" slaat op het feit, dat, vooral bij jonge exemplaren, heel duidelijk vier donkerbruine tot zwarte strepen over de gehele lengte van het lichaam zichtbaar zijn. Naarmate ze ouder worden, verdwijnen de strepen echter geleidelijk of worden flets. De grondkleur varieert van helgeel tot

Afb. 1. *Elaphe obsoleta quadrivittata*. Foto: L. Brand.

Kaart 1. Verspreidingsgebied van:

 Elaphe obsoleta quadrivittata

 Elaphe obsoleta rossalleni

 Elaphe obsoleta deckerti

 Elaphe obsoleta williamsi

(naar: Wright & Wright, 1957).

bruingeel, die, zoals reeds gezegd, voorzien kan zijn van vier lengtestrepen. De buikzijde is wit tot geelwit. De jongen zijn grijsachtig met vier lengtestrepen. Gedurende de eerste zes levensmaanden hebben ze tussen de twee middelste lengtestrepen donkere dwarsbanden.

Het zijn actieve dagslangen, die een lengte kunnen bereiken tot twee meter. De grootste, tot nu toe waargenomen slang mat 217 cm (Conant, 1975).

Het zijn erg beweeglijke dieren, die zich veel in bomen ophouden. Als schuilplaatsen gebruiken ze vaak holle boomstammen, stronken, hollen van andere dieren (bijvoorbeeld van konijnen), maar ook wel hooibergen.

IN HET TERRARIUM

Gele rattenslangen zijn zeer goed in een terrarium te houden, mits men zich aan een paar regels houdt. Rekening houdend met het feit, dat het slangen zijn, die een lengte kunnen bereiken tot zo'n twee meter en bovendien met het feit, dat het erg beweeglijke dieren zijn, die graag door het hele terrarium kruipen, moet men een niet al te klein terrarium voor ze maken. Ikzelf prefereer een bak van tenminste 180 cm hoog, 120 cm breed en 80 cm diep. Hierin moeten aanwezig zijn:

1. Schuilmogelijkheden, die we kunnen maken van stronken en/of kurkschors of van bepleisterd steengaas (ideaal hiervoor is de zogenaamde bouwlijm).
2. Klimtakken van een redelijk formaat over de gehele lengte van het terrarium.
3. Een ruim waterbassin; de dieren drinken erg graag en zwemmen soms.
4. Een zodanige constructie, dat alles gemakkelijk te reinigen is.

De temperatuur in het terrarium mag overdag 25 à 27°C bereiken en mag 's nachts dalen tot 18°C.

De relatieve luchtvochtigheid mag oplopen tot 70%. Ikzelf sproei éénmaal per week een kwart liter water in een terrarium van 200 cm hoog, 140 cm lang en 100 cm diep. In het waterbassin ligt uitgekookt sphagnum, om de slangen in de gelegenheid te stellen zich "af te drogen" (wordt graag gedaan door deze slangen) en er hun eieren in af te zetten.

HET KWEKEN MET

Als men het geluk heeft in het bezit te zijn van een stel volwassen exemplaren, dan is het niet uitgesloten, dat deze dieren paren en voor nakomelingen zorgen. Ook kan men dit volgens het systeem "Slemmer" stimuleren, hetgeen al vele malen met succes door diverse terrarianen is uitgeprobeerd. Dit systeem houdt in, dat de daglengte in het terrarium wordt verlengd van 12 uur tot ongeveer 18 uur per dag. Zelf heb ik dit zowel met de rode als met de gele rattenslang uitgeprobeerd; in beide gevallen met succes.

Een voorbeeld hiervan:

Normaliter houd ik het licht 12 uur per dag in het terrarium aan. Wil ik nu het paringsgedrag stimuleren, dan haal ik het mannetje uit het terrarium en zet het over in een ander terrarium. In dit terrarium laat ik nu gedurende 14 dagen het licht 16 uur per dag branden, waarna ik, eveneens gedurende 14 dagen, het licht 18 uur per dag aan laat. Bij het vrouwtje, dat in het "eigen" terrarium blijft, volg ik dezelfde procedure. Het vrouwtje zal nu over het algemeen follikels (blaasjes met eicellen) in het ovarium gaan produceren, die na zo'n 20 dagen tastbaar zijn. Deze follikels kan men duidelijk als harde knobbels in de onderbuik voelen, als men de slang door de handen laat kruipen. Is het zover, dan wordt het mannetje, dat dan al zo'n 2 weken onrustiger is dan normaal, bij het vrouwtje teruggezet. Vaak zal dan een paringscenerie

monie niet uitblijven. Beide slangen kruipen over elkaar heen en maken hevig schokkende bewegingen tegen en boven elkaar. De copulatie voltooit dan het geheel.

DE EIEREN EN HET UITBROEDEN DAARVAN

Meestal zal het vrouwtje binnen 4 à 5 weken eieren gaan leggen, die moeten worden uitgebreed op een konstante temperatuur van 28°C. Hiervoor bestaan diverse methoden. Ikzelf gebruik de methode "Stapert". Die is als volgt: In een aquarium van 60x30x30 cm wordt een gazen rekje gemaakt van 15x15x15 cm. Hierop wordt filtreerpapier gelegd en daarop de eieren. Het aquarium wordt nu gevuld met zo'n 10 cm water, dat op 28°C gehouden moet worden. Over de eieren wordt nu ondersteboven een aquarium van 40x20x20 cm gezet, dat op 4 steentjes moet rusten. Het water moet door een luchtpompje in beweging worden gehouden. Het geheel wordt afgedekt met een glasplaat.

Na zo'n 55 à 60 dagen kunnen de eieren uitkomen, maar ook na 75 dagen is dit nog mogelijk. Zelf heb ik ooit een legsel gehad, waarvan het eerste ei na 61 dagen uitkwam en het laatste pas na 83 dagen. Uit beide eieren werden gezonde slangen geboren.

HET GROOTBRENGEN VAN DE JONGEN

Zijn er eenmaal jonge slangen geboren, dan zullen deze over het algemeen binnen een paar dagen vervellen. Daarna kan er voedsel aangeboden worden. Eerst ééndags muisjes, doch al snel muizen van zo'n dag of tien oud.

Een jonge gele rattenslang meet bij z'n geboorte 25 à 27 cm en weegt ongeveer 30 g. Na een drietal maanden kan dit al oplopen tot ongeveer 40 cm en 80 à 95 g.

Het zijn erg beweeglijke diertjes, die de gehele

dag actief door het terrarium kruipen. Het beste houdt men niet meer dan 2 à 3 jonge slangen in een bakje van 60x40x40 cm bij elkaar.

Na een half jaar zijn ze al aardig gegroeid en kunnen dan zo'n 60 cm lang zijn en ongeveer 180 à 200 g wegen.

Na 2 jaar zijn gele rattenslangen volwassen en geslachtsrijp.

SAMENVATTING

Gele rattenslangen zijn dieren, die erg goed en gemakkelijk te houden zijn in het terrarium, indien men een aantal zaken goed in acht neemt. Ze verlangen een ruim terrarium met voldoende klim- en schuilgelegenheid en een ruim waterbasin.

Bij de juiste verzorging zijn kweekresultaten belijst niet uitgesloten en kan men zonder al te veel problemen de jonge slangen groot brengen. Het is zeker de moeite waard om deze slangen te houden. Hoe meer je naar ze kijkt, hoe meer je van ze gaat houden.

SUMMARY

Care and breeding of the Yellow rat snake.

The snakes are kept in a terrarium of 120x80x180 cm. The day temperature is 25-27°C, the night temperature about 18°C.

Breeding is induced by increasing the daylength from 12 to 18 hours, and separating the sexes until in the female the follicles are palpable.

4 To 5 weeks after the copulation the female will lay her eggs. When the temperature is kept at 28°C the young will hatch after 55-60 days. However, it has been observed once, that healthy young hatched after 61-83 days.

The author advises to keep not more than 2-3 young together in a terrarium of 60x40x40 cm. The young will eat one day old mice.

LITERATUUR

- Behler, John L. & F Wayne King, 1979. The Audubon Society Field Guide to North American Reptiles and Amphibians. Alfred A. Knopf, New York. pp. 1-720.
- Conant, Roger, 1975. A Field Guide to Reptiles and Amphibians of Eastern and Central North America. Houghton Mifflin Co., Boston. pp. i-xviii, 1-429.
- Golder, Friedrich, 1972. Beitrag zur Fortpflanzungsbiologie einiger Nattern (Colubridae). Salamandra, Vol. 8 (1): 1-20.
- Trutnau, Ludwig, 1979. Schlangen im Terrarium I: Ungiftige Schlangen. Verlag Eugen Ulmer, Stuttgart. pp. 1-200.
- Wright, Albert Hazen & Anna Allen Wright, 1970. Handbook of Snakes of the United States and Canada. Vol. I + II. 4th Pr. Comstock Publ. Ass., Ithaca. pp. i-xviii, 1-1105.